

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

10. Ebrietatis mala.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45701

Bonam concipere spem audebunt viri fideles, & publici commo-
di amantes, si eò deducta fuerit disciplina, vt non modò Concio-
natores temulentiam è cathedris detestentur, Magistrarus decli-
nent, Principes legum seueritate terreat, pœnis persequantur;
Episcopi in clerum canonum vigorem exerceant; sed in vsu
quoque reuocetur temperantia, & ametur; ne metu supplicij,
sed amore virtutis recta agantur. Rectè Anacharsis dicere sole-
bat, *Quicumq; sobrius fieri vult, turpes ebriorum mores intueatur.*

X.
Senec. ep. 8, 3. *Quare ebrij mores non sine causa tam exactè depinxit.*
Philosophus illis verbis: *Satius est, apertè accusare ebrietatem, &
vitia eius exponere, qua etiam tolerabilis homo vitauerit, nedum per-
fectus & sapiens, cui satis est sicim extinguere: qui etiam, si quando or-
ta est hilaritas, alienà causà producta longius, tamen citra ebrietatem
resistit. Nam de illo videbimus, an sapientis animus nimio vino turbe-
tur, & faciat ebrys solita. Interim, si hoc colligere vis, virum bonum
non debere ebrium fieri, cur syllogismus agis? dic quàm turpe sit, plus
sibi ingerere, quàm capiat, & stomachi sui non esse mensuram: quàm
multa ebrij faciant, quibus sobrij erubescant: nihil aliud esse ebrietatem,
quàm voluntariam insaniam. Extende in plures dies illum ebrij ha-
bitum: numquid de furore dubitabis? nunc quoq; non est minor, sed
breuior. Refer Alexandri Macedonis exemplum, qui Clitum cha-
rissimum sibi ac fidelissimum inter epulas transfodit, & intellecto faci-
nere, mori voluit, certè debuit. Omne vitium ebrietas, & incendit, &
detegit: obstantem malis conatibus verecundiam remouet. Plures enim
pudore peccandi, quàm bona voluntate, prohibitis abstinent. Ubi posse-
dit animum nimia vis vini, quidquid mali latebat, emergit. Non facit
ebrietas vitia, sed protrahit. tunc libidinosus ne cubiculum quidem ex-
spectat, sed cupiditatibus suis quantum petierint, sine dilatione permit-
tit: tunc impudicus morbum profitetur, ac publicat: tunc petulans non
linguam, non manum cõtinet. crescit insolenti superbia, crudelitas sano,
malignitas linido: omne vitium detegitur, & prodit. Adyce illam igno-
rantiam sui, dubia, & parum explanata verba, incertos oculos, gradum
errantem, vertiginem capitis, tecta ipsa mobilia, velut aliquo turbine
circumagente totam domum: stomachi tormenta, cùm effervescit
merum, ac viscera ipsa distendit. Tunc tamen vtrumq; tolerabile est,
dum illi vis sua est, quid, cùm somno vitiatur, & qua ebrietas fuit, cru-
ditas*

ditas facta est? cogita quas clades ediderit publica ebrietas. Hæc acer-
 rimas gentes, bellicosasq; hostibus tradidit: hæc multorum annorum,
 pertinaci bello defensa mœnia patefecit: hæc contumacissimos, & ju-
 gum recusantes, in alienum egit arbitrium: hæc iniuctos acie, mero do-
 muit. Alexandrum, cuius modo feci mentionem, tot itinera tot præ-
 lia, tot hiemes, per quas victa temporum locorumq; difficultate, transi-
 serat, tot flumina ex ignoto cadentia, tot maria tutum dimiserunt: in-
 temperantia bibendi, & ille Herculaneus ac fatalis scyphus condidit.
 Quæ gloria est capere multum? Cùm penes te palma fuerit, & propi-
 nationes tuas strati somno, ac vomitantes recusauerint, cùm superstes
 toti consuius fueris, cùm omnes viceris virtute magna, & nemo
 tam vini capax fuerit; vinceres à dolio M. Antonium, magnum
 virum, & ingeny nobilis, quæ aliarum perdidit, & in externos mores ac
 vitia non Romana traiecit, quàm ebrietas, nec minor vino Cleopatra
 amor? Hæc illum res hostem reipublica, hæc hostibus suis imparem red-
 didit, hæc crudelem fecit, cùm capita Principum ciuitatis cœnanti re-
 ferrentur, cùm inter apparatusissimas epulas luxusq; regales ora ac ma-
 nus proscriptionum recognosceret cùm vino grauis sisires tamen sangui-
 nem. Intolerabile erat, quod ebrius faciebat, etiam si sobrius faceret:
 quando intolerabilius, quod hæc in ipsa ebrietate faciebat? Ferè vinolen-
 tiam crudelitas sequitur: violatur enim, exasperaturq; sanitas mentis,
 quemadmodum difficiles faciunt oculos diutini morbi, etiam ad mini-
 mam radij solis offensionem: ita ebrietates continua efferant animos.
 Nam cùm sæpe apud se non sint, consuetudine insania durat a vitia, vino
 concepta, etiam sine illo valent.

Hinc demonstrat Philosophus, illas, quæ voluptates vocan-
 tur, ubi transcenderint modum, pœnas esse; ego ostendo etiam pœ-
 nas mereri; mereri hostem, mereri famem, mereri pestem. Quid
 mirum, si pacis & belli consilia in irritum cadunt, quando causæ
 pacis impetrandæ, & belli finiendi non tolluntur? Quid de fame
 queruntur saturi? Sanè inter tot mala in publico ludu nondum
 cessat crapula. In immensum crescit pretium panis, & æstimatio
 annonæ, & instituuntur adhuc quotidiana comestationes.
 Quod non miror, potens est consuetudo vitiorum. Illud admi-
 ratione dignissimum est, nondum puniri intemperantes, tabaco,
 fumo, cereuisia, vino, non tantum in singulos dies, sed etiam in
 singulas

XI.